

е само временно решение на проблемите за оцеляване. По-често стратегията е на емигриране до градовете, където се търси каквато и да било работа (Kostova 2001: 37-38). От нашите интервютата става ясно, че ромите очакват в градовете да намерят легална (или в сивата икономика) работа или поне да се регистрират в бюрата по труда, за да получават помощи като безработни. Ако са регистрирани в селата, където живеят, използват получените пари главно за да пътуват до града и уреждат взаимоотношенията си с бюрата по труда. Същевременно обаче в градовете на ромите се гледа като на използващи системата за социално подпомагане, без да допринасят с нещо за нейното финансово обезпечаване и функциониране. Това води до допълнително дистанциране между ромите и българите, изолацията на ромите се задълбочава и се превръща в бездна от противоречия, съмнения и взаимно недоверие. Като следствие от тези процеси ромската група все повече *се затваря в себе си* и това допринася за по-нататъшното *социално изключване* на ромите от обществото.

В градовете *дълготрайната безработица* е основен проблем за ромската общност. Различните емпирични източници предоставят данни за висока безработица и средно ромската безработица е около 50% (OECD, European Commission 2002, Kostova 2005). В сравнение с източноевропейските страни България има много по-силни различия в регионалната безработица. У нас стандартното отклонение (19.9%) от средните за страната нива на безработица е най-високо сред страните от Източна Европа. Най-висока е безработицата в Северозападния регион (28.3%) и най-ниска — в Югозападния (13.1%), преобладаваща в региона на столицата, който се характеризира с много ниска безработица. В периода на трансформация превръщането на някои райони в периферни е значимо и независимо от нарастващата тенденция на вътрешна миграция, недостигът на работни места води до запазване на високите нива на безработица. При ромите изключването в сферата на труда се дължи на ниските им образовател-